

*Самиев Б.Ч.- профессори кафедраи фалсафаи ДДОТ ба номи С.Айнӣ
Қурбонов У. – ассистенти кафедраи фалсафаи фарҳанг
Бкрдиёрова Г. – унвонҷӯи кафедраи фалсафа*

МАКТАБИ ТАҲАММУЛГАРОИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ТАЪМИНГАРИ ПРИНЦИПҲОИ ҶОМЕАИ ДЕМОКРАТИ ДАР ДАВРОНИ ИСТИҚДОЛИЯТ

Барои инсон умри 30-сола чандон умри тӯлонӣ нест, вале метавонад дар ин син ба муваффақиятҳои назаррас ноил шуда, номи худро дар саҳифаи таърих мондагӯ кунад. Агар аз хурдсолӣ ба омӯзиш, сайқал додани дониши худ, мутолеаи мудаввом, андӯхтани таҷрибаҳои дигарон ва ғайра машғул гардад. Акси ҳол умри худро зоеъ гардонида, танҳо аз мавҷудияташ дарак медиҳад. Давлат низ мисли инсон аст. Агар пояҳои он устувор бошанд, умри тӯлонӣ мебинад, акси ҳол аз ноустувории як поя метавонад рӯ ба таназзул ниҳад.

Давлат ҳимоякунандаи манфатҳои миллӣ, идоракунандаи соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятӣ, таъмингари амнияти субот дар ҳар як кишвар аст. Пас, агар давлат ҳамаи ҳуқуқ ва имкониятҳои худро барои баланд бардоштани сатҳи сифати зиндагии аҳоли, рушди сармояи инсонӣ, таъмини ҳаёти арзанда равона кунад, риояи ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон харкатори иҷтимоӣ касб мекунад. Аз мазмуни мафҳуми «иҷтимоӣ» ибораҳои «сиёсати иҷтимоӣ», «алоқаҳои иҷтимоӣ», «давлати иҷтимоӣ» ва ғайра ташаккул меёбанд. Бинобар ин, аз фаҳмиши илмӣ давлати иҷтимоӣ - тартиби ташкили ҳамкориҳои иҷтимоии ниҳодҳои давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ буда, баробарии тарафҳоро тавсиф менамояд.

Агар ба сарчашмаҳои аслии таваҷҷуҳ диҳем маълум карда мешавад, ки ғояи давлати иҷтимоӣ ҳанӯз аз охири асри XIX ва ибтидои қарни XX дар натиҷаи равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ, ки дар ҷомеаи инсонӣ ба вуқӯъ омаданд, мавриди истифода қарор гирифт. Пеш аз ҳама мафҳуми «давлати иҷтимоӣ» - ро иқтисодчии немис Лоренц фон Штейн (1815-1890) дар илм ворид кард. Муҳаққиқ идеяҳои худро дар фаҳмиши мафҳуми “давлати иҷтимоӣ” бо чанд нукта ҷамъбаст намуд: давлати иҷтимоӣ бояд манфиатҳои халқро ҳимоя намояд; шароити зиндагии қишри камбизоат ва эҳтиёҷдоштаи аҳолиро баланд бардорад; баробарии манфиатҳои байни қишрҳои

гуногуни аҳолиро таъмин намояд ва ба пешрафти ҳаёти иҷтимоӣ ва иқтисодии ҳамаи шаҳрвандон аҳамият диҳад.¹ Назария ва амалияи давлати иҷтимоиро баъдан дар радифи донишмандони немис А.Вагнер, Ф.Науман, Ю.Оффнер, инчунин Франклин Делано Рузвелт гузошт.

Дар заминаи ақидаи донишмандон метавон чунин натиҷагирӣ кард, ки давлати иҷтимоӣ навъи рушдёфтаи давлат аст, ки дар он сатҳи баланди ҳифзи иҷтимоии аҳоли таъмин карда мешавад, соҳаҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии ҷомеа ба танзим дароварда шуда, меъёрҳои адолати иҷтимоӣ ва принципи ҳамдиلى риоя карда мешавад.

Умуман, имрӯз дар илмҳои иҷтимоӣ се модели тавсифи давлати иҷтимоӣ маъмул гаштааст. Якум, модели либералӣ, ки асоси онро принципи индивидуалӣ ташкил медиҳад, ки ҳар як аъзои ҷомеа барои тақдири худ ва оилааш ҷавобгар мебошад. Дуюм, модели корпоративӣ, ки муассиса ва ё ташкилот оид ба вазъи моддӣ ва сарнавишти коргарони худ ҷавобгариро ба уҳда дорад. Сеюм, модели бештар эътирофшуда ин ба уҳдаи давлат вогузор гаштани таъмини ҳаматарафаи аъзои ҷомеа мебошад.

Дар шароити кунунӣ дар низоми идоракунии мактаби таҳаммулгароии Пешвои миллат модели сеюми тавзеҳдода мавриди татбиқ қарор дорад. Далели ин гуфтаро моддаи якуми Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон² - Тоҷикистон давлати соҳибхитӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ, ягона ва иҷтимоӣ буда, барои ҳар як инсон шароити зиндагии арзанда, инкишофи озодонаро, ки бевосита аз принципҳои асосии давлати иҷтимоӣ мебошанд, таъмин мекунад, исбот менамояд.

Умуман, Тоҷикистон ҳамаҷун давлати соҳибистиқлол умри 30-сола дорад, аммо дар ин умри на он қадар тӯлонӣ тавонист, ки бо талошҳои рӯзмарра, саъюу талошҳои оқилона ва фарҳанги таҳаммулгароёнаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон худро ба як давлати пешрафта, ҷузъи фаъоли ҷомеаи башарӣ, аъзои фаъоли созмонҳои гуногуни байналмилалӣ минтақавӣ муаррифӣ кунад.

Бояд ба эътибор гирифт, ки ҳар як ҷомеае, ки тибқи риояи принципҳои демократия бунёд мегардад тарзи ягонаи ҳаллу баррасии

¹ Ниг.: Википедия социальное государство.

² Ниг.: Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 ноябри соли 1994.

масъалаҳои марбут ба низоми идоракунии ҳаёти иҷтимоӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ вучуд надорад. Аз ин рӯ, сиёсати низоми идоракунии ҷомеа бояд дар асоси ба эътибор гирифтани манфиати тамоми қишрҳои аҳоли, гурӯҳҳои иҷтимоӣ ташаккул ёбад. Дар ин сурат зарурати ҷалби ғаёлонаи шаҳрвандон ҷиҳати рушди ҳаёти сиёсии ҷомеа пеш меояд. Чунки донишҳои соҳавӣ, маҳорату малакаи корбарии онҳо барои таҳия ва мукамал гардидани қонунҳо, таҳия намудани барномаҳои амалии ниҳодҳои давлатӣ, ташкилоту созмонҳои ҷамъиятӣ, ки дар рушди низоми идоракунӣ нақши муҳим мебозанд, аз аҳамият ҳолӣ намебошанд. Дар ин росте яке аз иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифаи асосиаш иштирок дар ҳаёти сиёсии ҷомеа ба воситаи ташаккул додани иродаи сиёсии шаҳрвандон ва инчунин ба амал баровардани ҳокимият ба воситаи намоёндагони худ мебошад, ҳизби сиёсӣ аст.¹

Ба андешаи сиёсатшиноси тоҷик А.Муҳаббатов ҳизб ин ташкилоти мустақили ҷамъиятӣ буда, кӯшиш менамояд, ки ҳокимияти давлатиро ба манфиати худ истифода барад ва масъалаҳои сиёсиро мувофиқи идея ва таълимотҳои дигаргун созад.²

Аз ин рӯ, ҳизби сиёсӣ дар ҳар як ҷомеа мақоми махсус дошта, ба раванди инкишофи ҳаёти сиёсӣ таъсири ҳалкунанда мерасонад, аммо ғаёлияти қонунии он аз шартҳои зарурии ташаккули ҷомеаи демократӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Дар давраи соҳибхотирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон 8 ҳизби сиёсӣ ғаёлиятшон ба роҳ монда шуд. Ҳамзамон ба онҳо иҷозат дода шуд, ки дар доираи муқаррароти оинномавӣ ва гузаштан аз қайди давлатӣ дар минтақаҳои гуногуни ҷумҳурӣ ташкилотҳои ибтидоии худро таъсис диҳанд. Ҳадаф аз таъсиси иттиҳодияҳои ибтидоии ҳизбҳои сиёсӣ дар кишвар иҷрои вазифаҳои зерин ба шумор мерафтанд: тарғиб, ғаҳмонидани моҳияти барномаҳои амал, ҳадафҳои ҳизбҳои сиёсӣ; муҳтавои қонун ва қарорҳои ҳукумат ҷиҳати зиёд кардани теъдоди аъзоён; ошкор кардани камбудиву мушкилоти ҷойдоштаи минтақаҳо ва ҷустуҷӯ кардани роҳҳои бартараф кардани онҳо; баланд бардоштани сатҳи сифати зиндагии мардум ва ғайра иборат буд. Аз ин рӯ, намоёндагони ҳизбҳои сиёсӣ дар парлумони доимамалкунанда

¹ Ниг.: А.Тоиров, Бернар Руо, М.Мухторов. Ҳизбҳои сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон. - Душанбе, 2006 - С.22.

² Ниг.: Муҳаббатов А. Ҳизбҳои сиёсӣ: воқеият ва дурнамо (таҳлили сиёсӣ ва иҷтимоӣ). - Душанбе, «Истеъдод», 2011. - С. 4-6.

ва касбӣ - Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маҷлисҳои маҳаллии ҳокимият давлатӣ дар вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ба сифати аъзо интихоб шуда, барои татбиқи ҳадафҳои худ дар доираи қонунҳои амалкунанда талош меварзиданд, ки риояи ин талабот аз нишонаи аввалини ҷомеаи демокративу ҳуқуқбунёд будани Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз низоми идоракунии мактаби созандаву банёдкорои Эмомалӣ Раҳмон дарак медиҳад.

Ба ҳайси аъзо шомил шудан ба ҳизбҳои сиёсӣ ба таври маҷбурӣ не, балки овозона ба роҳ монда шудааст, ки ин нишонаи дуҷуми низоми бисёрҳизбии идоракунии ҷомеаи демократӣ ва дар пояи риояи рукнҳои адолати иҷтимоӣ барқарор гаштани ҳокимияти сиёсии ҷомеаи муосири Тоҷикистон аст. Нишонаи сеҷуми идоракунии ҷомеаи демократӣ аз доираи низоми бисёрҳизбӣ - ин роҳ надодан ба амалҳои зӯран сарнагун кардани сохти конститутсионӣ, ташкили гурӯҳҳои мусаллаҳ, барангехтани низоми наҷодӣ, миллий, маҳаллӣ, иҷтимоӣ ва динӣ ба ҳисоб меравад. Дар сурати роҳ додан ба чунин амалҳо фаъолияти ҳизб қатъ гардонида мешавад.

Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути раъйпурсии умумихалқӣ қабул карда шудааст ва манфиатҳои аҳолиро дар низоми идоракунии мактаби таҳаммулгароии Эмомалӣ Раҳмон ҳимоя мекунад. Бинобар ин, агар муқаррароти оинномаи ҳизб ба Конститутсия ва талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳизбҳои сиёсӣ» мухолиф бошад; бо ҳуди ҳамин унвон ва ё бо ҳуди ҳамин рамз оинномаи ҳизби дигар ба қайд гирифта шуда бошад ва суроғи ҳуқуқи мақоми роҳбарикунандаи ҳизб берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад¹ фаъолияти он иҷозат дода намешавад. Ин талабот принциби чоруми риояи идоракунии демократии низоми бисёрҳизбиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аст.

Тамоюли демократидоштаи низоми идоракунии бисёрҳизбиро дар Тоҷикистон шаклҳои назорат ва фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ ташкил медиҳад, ки ифодакунандаи нишонаи панҷум аст. Нишонаи шашум - ин ҳуқуқи ёрии моддӣ талаб кардани ҳизбҳои сиёсӣ дар шакли амвол ва маблағ аз ашхоси воқеӣ, корхона ва ташкилотҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, бунёдҳо ва дигар ашхоси ҳуқуқи ғайридавлатӣ мебошад. Аз давлат, ташкилотҳои хайриявӣ ва динӣ, корхонаву ташкилотҳои давлатию хориҷӣ, корхонаҳое, ки дар онҳо кишварҳои хориҷӣ саҳм

¹ Ниг.: А.Тоиров, Бернар Руо, М.Мухторов. Ҳамин мавод... - С.27.

доранд, талаб кардани ёрии моддӣ барои хизбҳои сиёсӣ манъ мебошад.

Умуман, таҳлили барномаҳои амал, мақсад ва вазифаҳои ҳамаи хизбҳои сиёсӣ нишон медиҳанд, ки қўшиши онҳо муттаҳид кардани неруҳои солими ҷомеа, баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии халқ; тараққиёт ва инкишофи минбаъдаи давлат равона карда шудааст.

Дар маҷмӯъ, аз байни 8 хизби амалкунанда Ҳизби халқии демократии Тоҷикистон, ки бевосита зери роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон фаъолият мекунад тибқи амалӣ кардани сиёсати бунёдкорона ва татбиқи барномаҳои худ дар ҳамкорӣ бо дигар хизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ барои бартараф кардани низоъҳои дохилӣ, барқарор намудани сулҳу ваҳдати миллӣ, густариши демократия ва бахусус, ташаккули худшиносии миллӣ, ки арзиши нотақрор ва мондагор аст, саҳми беназир гузошт. Барои таҳким ва ташаккули донишҳои сиёсии аҳоли, аз ҷумла ҷавонон, ҷимояи якпорчагӣ ва тамомияти арзии кишвар талош варзида, ба муваффақиятҳои назаррас нойил гардид.

Дар баробари ин, барои устувори Истиқлолияти давлатӣ, баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии аҳоли, паст кардани сатҳи камбизоатӣ, эҳё, густариш ва муаррифии арзишҳои миллӣ, баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа, ба сифати роҳбар таъйин намудани занони фаъол ва сарвар дар мақомоти гуногуни идоракунии ҷомеа нақши хосса гузошт.

Инчунин, дастгирӣ ва ҷалб кардани ҷавонон барои таҳсил дар муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ хориҷи кишвар, омӯзиши забонҳои хориҷӣ, азбар кардани воситаҳои навини технологӣ аз ҳадафҳои дигари хизб ба маҳсуб меёбанд. Хизб давлати иҷтимоӣ будани Тоҷикистонро эътироф кард. Дар ин замина ғамхориҳои зиёд ба табақаҳои камбизоати аҳоли - ятимон, пирону барҷомондагон карда, дар бунёди мактабҳо, шифохонаҳо, бунёди неругоҳҳо, роҳҳо ва таъмири онҳо саҳм гузошт, ки бешак, ба рушди низоми иҷтимоии ҷомеа муҳим мебошанд.

Аз оғози фаъолияти мактаби идоракунии Эмомалӣ Раҳмон дар ҳаёти иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии ҷомеаи Тоҷикистон ба ҷуз аз хизбҳои сиёсӣ мақоми хосро ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва ҳаракатҳои оммавӣ сиёсӣ бозиданд. Аммо дар тафовут аз хизбҳои сиёсӣ қўшиши ҳаракатҳои оммавӣ сиёсӣ соҳиб шудан ба ҳокимиятро

надоштанд. Мақсади асосии онҳо муаррифии фарҳанги миллий, таҳкими худшиносӣ, арҷ гузоштан ба муқаддасоти давлатӣ, рушди устувори соҳаҳои ҳаётбахши ҷомеа ва расидан ба зиндагии шоиста ба ҳисоб мерафт.

Масалан, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаракатҳои оммавӣ сиёсӣ ханӯз аз охири солҳои 80-уми асри XX ба фаъолият шуруъ намуданд. Ба ҳаракатҳои оммавӣ сиёсӣ: «Ошкоро», «Эҳёи Хучанд», «Дирафши Ковиён», «Таҷдид» дохил гардида, маҳфилҳои сиёсӣ фарҳангӣ, инчунин ҷунбишҳо ва созмонҳои нуфуздоштаро «Бохтар», «Самарқанд», «Куруши Кабир», «Суғдиён», «Ваҳдат», «Пайванд» ташкил медоданд.

Масъалаҳои асосии барномаҳои ҳаракатҳои оммавӣ сиёсиро масоили марбут ба фарҳанг ва забон ташкил медоданд. Барои расидан ба ҳадафҳои худ пайравони онҳо кушиш мекарданд, ки ба кишварҳои ҳамзабони худ ҳамбастагӣ пайдо карда, забони миллиро мақоми давлатӣ диҳанд. Ниҳоят, 22 июли соли 1989 онҳо ба мақсади худ расида, ба забони тоҷикӣ мақоми забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шуд. Воқеан, ин рӯйдод ҳамчун санаи таърихӣ, ки рӯшани аз забони расмӣ давлатдорӣ гаштани забони тоҷикӣ медиҳад, нақши меҳварии худро дар рушди фарҳанг ва ҳаёти сиёсии ҷомеаи Тоҷикистони муосир гузошт. Аммо як нуктаро набояд фаромӯш кард, ки барои дар амал татбиқ кардан ва ба забони расмӣ давлатдорӣ табдил додани забони тоҷикӣ қорнамоиҳо ва ҷонфидоҳои ҳамарӯзаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон беназир аст. Зеро бо ибтикор ва ташаббуси мондагорашон баъдан 5 октябри соли 2009 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатӣ» ба имзо расонида шуд, ки ин рӯйдоди таърихӣ дар кишвар ҳамасола ҳамчун «Рӯзи забон» таҷлил карда мешавад.

Сабаби зиёд шудани созмону ҳаракатҳои оммавӣ сиёсӣ ин ба гуногунандешии сиёсӣ эҳтиёҷ доштани ҷомеа ба ҳисоб мерафт. Аз ҷумла, таъсиси созмонҳои «Лаъли Бадахшон», «Ҳисори Шодмон», «Меҳри Хатлон», «Зарафшон», «Истаравшан», «Самарқанд», «Хучандиён», «Ҳамдилон» ва «Носири Хусрав» аз майлу хоҳиши шаҳрвандони минтақаҳои гуногуни кишвар вобастагӣ доштанд. Яъне «Ҳарчанд ҳадафи ин созмонҳо ҳимоя ва пуштибонии манфиатҳои шаҳрвандони минтақаҳои гуногуни мамлакатро ташкил медоданд, вале бо баробари дигаргун шудани вазъи сиёсии ҷомеа баъзе аз ин

созмонҳо барои ҳалал ворид кардан ба низоми қонунии идоракунии, сарҷамъӣ ва устувор нигоҳ доштани якпорчагии миллии падидаи маҳалгароиро ташвиқ карданд. Дар натиҷа онҳо ба як ҳаракати хатарнок ҷиҳати пароканда кардани миллат, ба қисмҳои алоҳида ҷудо намудани воҳиди ягонаи маъмурӣ табдил ёфтанд.

Дар ин маврид Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон нисбат ба хатари ин созмонҳо ҷиҳати пароканда кардани миллат ва ба қисмҳои алоҳида тақсим намудани Тоҷикистон ба маврид ва бо далели воқеӣ собит карданд, ки «Созмонҳои гуногуни маҳаллӣ бо номи «Лаъли Бадахшон», «Ҳамдilon», «Меҳри Хатлон», «Ҳисори Шодмон», «Истаравшан», «Зарафшон» сарфи назар аз ниятҳои неки худ ба якпорчагии Ватани азизамон мусоидат намекарданд».¹ Умуман, ҳизбҳои сиёсӣ, созмону ҳаракатҳои оммавӣ сиёсии дар оғози солҳои 90-уми асри XX, ки дар Тоҷикистон амал мекарданд оқибат Тоҷикистонро ба ҷанги шаҳрвандӣ кашиданд.

Ба назари мо, дастоварди арзишманду мондагоре, ки Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати бунёди мактаби давлатдавлатдорӣ миллии ба он муваффақ гашта, Тоҷикистонро аз нобудӣ наҷот бахшид - тарҳрезӣ кардани модели сулҳофарӣ, ба сулҳ даъват кардани муҳолифин, тавассути музокира ҳал кардани низоъҳои миллии ва дар маҷмӯъ ҳудро ҳамчун кафили сулҳу амнияти кишвар эълон намудан, мебошад. Маҳз, дар натиҷаи ҷаҳду талош ва ҷонбозиҳои Эмомалӣ Раҳмон Созишномаи истиқрори сулҳ ва ризоияти миллии ба имзо расида, модели сулҳофарии ӯ ҳамчун мактаби омӯзанда дар тамоми ҷаҳон дастгирии ҳудро пайдо кард.

Фарҳанги давлатдорӣ Эмомалӣ Раҳмон «дар миёни мардум ва дар паҳноии ҷаҳон ба масобаи низоми матину қавианосирӣ ва комилиёри сиёсӣ шинохта шуд, ки боризтарин далели он ба сулҳу салоҳ расидани тоҷикон, ба ҳам омадани ҷамъи парешон ва обҳои порагашта буд, ки дар авроқи таърихи ҷаҳони муосир ба ҳукми падидаи нодири сиёсӣ арзёбӣ гардид. Ва ин издиҳоми ҷамъияти тоҷикон, ки акнун хатари нобудиро паси сар гузошта ва амнияти хешро дар иқтидор ва дар сидқу сафоии Сарвари худ дарёфта буданд, бар пояи ҳадафи олии Президент ва барномаи амали эшон устувор буд. Дар шуури ҷомеа бар мабноии ҳадаф ва марому мақсади

1 Ниг.: Э.Ш. Раҳмонов. «Тоҷикистон: даҳ соли истиқлолияти ваҳдати миллии ва бунёдкорӣ». Ҷ.1. Душанбе, 2001. - С.19.

Президент мафкураи ваҳдатсиришти миллӣ ба вучуд омад ва ормонҳои миллии мардум дар шахсият ва сиёсати Эмомалӣ Раҳмон мисдоқи воқеии худро пайдо намуд».¹

Ниҳоят, дар таърихи давлатдорӣи миллӣ Эмомалӣ Раҳмон чехраи баргузидаи сиёсӣ, эҳёкунандаи миллати тоҷик, бунёдгузори давлати муосири тоҷикон, наҷотбахши тамомияти арзӣ, таъминкунандаи амнияти суботи ҷомеа, муаррификунандаи забон, арзиш, муқаддасот, мардонагӣ, футуват ва ғазилати шоистаи мардуми тоҷик дар арсаи байналмилалӣ аст. Инчунин, дар рушд ва инкишофи давлати миллии тоҷикон баъд аз ҳазорсолаҳо талошу хизматҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон мондагор мебошад ва ин марҳилаи таърихӣи давлатдориро месазад давраи «Маданияти давлатдорӣи Эмомалӣ Раҳмон» ё худ «Мактаби сиёсии Эмомалӣ Раҳмон» унвон дод.

Агар ба таври мушаххас арзёбӣ намоем хусусиятҳои муҳими сиёсати созандаю бунёдкоронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонро дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон ибтикороти зерин ташкил медиҳанд:

- фароҳам овардани ғазои амну солим барои рушди ғазолияти созанда;
- ҷонибдорӣ аз принципҳои демократии идоракунии давлат бо назардошти фарҳанг ва психологияи миллӣ;
- муҳайё кардани ғазои гуногунандешагӣ, озодии вичдон ва матбуот;
- тақвияти таҳаммулпазирӣ, эътирофи ҳуқуқи халқҳои сокини Тоҷикистон ва расму русуми онҳо;
- муҳайё кардани шароит барои ғазолияти бисёрҳизбӣ ва манъи ҳизбҳои хусусияти ифротгароӣ ва тундагароидошта;
- ниғаҳдорӣи принципи дунявияти давлат;
- ба роҳ мондани равобити гуногунвекторӣ бо кишварҳои хориҷӣ, сиёсати дарҳои боз;
- пойдорӣи ваҳдати миллӣ, якпорчагӣ ва дӯстии халқҳо дар қаламрави ҷумҳурӣ;

¹ Ниг.: Салимӣ Н. Ганҷҳои ихлосу муҳаббат (Андар ғазилат ва корномаҳои Эмомалӣ Раҳмон - пешвои ормонии миллати тоҷик). Эмомалӣ Раҳмон «Дин ва ҷомеа», маҷмӯи суҳанронӣҳо, очерку мақолаҳо, табрикномаҳо. – Душанбе: «Шарқи озод», 2013.- С.395.

- рушди босуботи иқтисоди миллӣ, ҳимояи бозори дохилӣ, асъори миллӣ;
- давра ба давра кам намудани сатҳи камбизоатӣ дар кишвар;
- ҳимояи қишрҳои камбизоати ҷомеа ва ғамхорӣ дар ҳаққи онҳо;
- танзими оила ва ҳимояи иҷтимоии он;
- танзими расму оин, кам намудани хароҷотҳои зиёдатӣ ва бо ин роҳ ғанӣ гардонидани буҷаи оилавӣ;
- самти афзалиятнок эълон намудани рушди маориф ва наздикшавӣ ба ҷомеаи технологӣ;
- ҳимояи манфиатҳои геополитикии Тоҷикистон ва амнияти дохилӣ ва берунии он;
- танзими равандҳои муҳоҷират, ба бозори меҳнати дохилӣ ҷалб намудани шаҳрвандон.
- ҳимояи ҳаёт, тандурустӣ, ташкили фароғати мусоиди шаҳрвандон бо нигоҳдории хусусиятҳои миллӣ - этникӣ (табдили Тоҷикистон ба яке аз кишварҳои демократии тараққикардаи озод, соҳибихтиёр ва ҷолиби сайёҳӣ) ва ғайра.

Адабиёт:

1. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 ноябри соли 1994.
Тоиров А., Бернар Руо, М.Мухторов. Ҳизбҳои сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон. - Душанбе, 2006 - С.22.
2. Муродов И. Идоракунии ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ дар шароити ҷомеаи тоҷикистони муосир. – Душанбе, 2020. – С.87.
3. Муҳаббатов А. Ҳизбҳои сиёсӣ: воқеият ва дурнамо (таҳлили сиёсӣю иҷтимоӣ). - Душанбе, «Истеъдод», 2011. - С. 4-6.
4. Раҳмонов Э.Ш. «Тоҷикистон: даҳ соли истиқлолияти ваҳдати миллӣ ва бунёдкорӣ». Ҷ.1. Душанбе, 2001. - С.19.
5. Салимӣ Н. Ганҷҳои ихлосу муҳаббат (Андар фазилат ва корномаҳои Эмомалӣ Раҳмон - пешвои ормонии миллати тоҷик). Эмомалӣ Раҳмон «Дин ва ҷомеа», маҷмӯи суханронӣҳо, очерку мақолаҳо, табрикномаҳо. – Душанбе: «Шарқи озод», 2013.- С.395.
6. Шарифзода А., Ғафуров А. Наҷотбахши миллат. - Душанбе, 2012. - С.13.